

УДК 33:336.02(477)

Глобалізація економіки та фінансова стабільність в Україні / Полозенко Д.В. // Економіка АПК. – 2014. – № 5. – С. 5.

Обґрунтовано теоретичні підходи до трактування категорії «глобалізація», основу якої становить міжнародний поділ країн, міграція капіталу, людських та виробничих ресурсів між країнами. Розкрито економічний зміст транснаціональних компаній, які зайняли ключові позиції в країнах, що розвиваються, і позбавляють їх можливості приймати самостійні рішення щодо подальшого розвитку виробництва. Узагальнення сучасної банківської діяльності показало, що під впливом глобалізації бізнес набув інноваційного характеру й потребує уніфікації банківських послуг, що сприятиме розширенню кредитних відносин. Визначено, що вартість кредиту – це індикатор доступності бізнесових структур до фінансових ресурсів. Розроблено методологічні положення про подальший розвиток кредитних відносин із різними галузями економіки за рахунок кредитних послуг, основу яких становить мотивація тих фінансових установ, які дають заставні кредити. Акцентовано увагу на діяльності іноземних банків, визначено їхню частину у статутному капіталі українських банків, яка має тенденцію до поступового зростання, що може призвести до захоплення національного банківського ринку. Доведено про необхідність посилення уваги держави до підвищення ефективності податково-бюджетної та монетарної політики, яка має бути спрямована на підвищення суспільного виробництва. Теоретичний аналіз показав, що головним рушійним механізмом у процесі глобалізації є розвиток інформаційно-комунікаційної технології, що наукоємність у країні розвивається аритмічно й нині становить лише 0,75 %. Обґрунтовано, що обсяг фінансування інноваційних витрат у промисловості має негативну тенденцію, що веде до зниження продуктивності праці. Дослідженням доведено, що вплив глобалізації на економіку різних регіонів має суперечливі наслідки: з одного боку, вона сприяє скороченню безробіття, а з іншого – перетворює національну економіку у залежність від індустріально розвинутих країн, прискорює науково-технічний прогрес і збагачує окремі країни за рахунок тих, що розвиваються. Бібліогр.: 17.

Ключові слова: глобалізація, збитковість, модернізація, наукоємність, податкове навантаження.

УДК 33:336.02(477)

Глобализация экономики и финансовая стабильность в Украине / Полозенко Д.В. // Экономика АПК. – 2014. – № 5 – С. 5.

Обоснованы теоретические подходы к трактовке категории «глобализация», основу которой составляет международное разделение стран, миграция капитала, человеческих и производственных ресурсов между странами. Раскрыто экономическое содержание транснациональных компаний, которые заняли ключевые позиции в развивающихся странах и лишают их возможности принимать самостоятельные решения по дальнейшему развитию производства. Обобщение современной банковской деятельности показало, что под влиянием глобализации бизнес приобрел инновационный характер и требует унификации банковских услуг, что будет способствовать расширению кредитных отношений. Определено, что стоимость кредита – это индикатор доступности бизнес-структур к финансовым ресурсам. Разработаны методологические положения о дальнейшем развитии кредитных отношений по различным отраслям экономики за счет кредитных услуг, основу которых составляет мотивация тех финансовых учреждений, которые дают залоговые кредиты. Акцентируется внимание на деятельности иностранных банков, определена их часть в уставном капитале украинских банков, которая имеет тенденцию к постепенному росту, что может привести к захвату национального банковского рынка. Доказано о необходимости усиления внимания государства к повышению эффективности налогово-бюджетной и монетарной политики, которых должна быть направлена на повышение общественного производства. Теоретический анализ показал, что главным движущим механизмом в процессе глобализации является развитие информационно-коммуникационной технологии, наукоемность в стране развивается аритмично и ныне составляет лишь 0,75%. Обосновано, что объем финансирования инновационных расходов в промышленности имеет негативную тенденцию, что ведет к снижению производительности труда. Исследованием доказано, что влияние глобализации на экономику

различных регионов имеет противоречивые последствия: с одной стороны, она способствует сокращению безработицы, а с другой – превращает национальную экономику в зависимость от индустриально развитых стран, ускоряет научно-технический прогресс и обогащает отдельные страны за счет тех, что развиваются. Библиогр.: 17.

Ключевые слова: глобализация, убыточность, модернизация, наукоемкость, налоговая нагрузка.

UDS 33:336.02(477)

Economic globalization and financial sustainability of Ukraine / Polozenko D.V. // *Ekonomika APK.* – 2014. – № 5. – P. 5.

Theoretical approaches to the interpretation of the category of "globalization", based on an international division of the countries, the migration of capital, human resources and production between countries are substantiated. The economic content of the multinational companies that have taken a key positions in the developing countries and deprive them of possibility to make their own decisions in the industrial sphere. Summary of modern banking has shown that under the influence of globalization business acquired innovative character and requires the unification of banking services that will help to expand lending relationships. It is determined that the cost of credit is the indicator of accessibility businesses to finance. The article presents the methodological provisions for the further development of credit relations within different sectors of economy through credit services based on the motivation of those financial institutions that provide mortgage loans. Attention is focused on the activities of foreign banks; their part in the share capital of Ukrainian banks, which tends to increase gradually, is determined, such increase could lead to the capture of the national banking market. The necessity of specific governmental attention to improvement of the efficiency of state fiscal and monetary policy activities, which should be aimed at increase of social production, is stated. Theoretical analysis shows that the main driving mechanism in the process of globalization is the development of information and communication technologies; currently the dynamics of research intensity has arrhythmic structure and constitutes only 0.75 %. it is proved that innovative funding costs in the industry has a negative trend, which leads to lower productivity. Studies have shown that the impact of globalization on the economies of different regions has opposing effects on the one hand, it contributes to unemployment, and the other it turns the national economy dependent on industrialized countries, accelerating technological progress and enriching the certain countries at the expense of developing countries. Refs.: 17.

Key words: globalisation, unprofitableness, modernisation, research intensity, taxation.

УДК 338.43:339.562

Імпорт агропродовольчої продукції та можливості його заміщення національним виробництвом / Кваша С.М., Власов В.І., Кривенко Н.В., Духницький Б.В. // *Економіка АПК.* – 2014. – № 5. – С. 11.

Протягом останнього десятиріччя споживання населенням України сільськогосподарської продукції і харчових продуктів у цілому набуло загальних тенденцій до збільшення. Певний вплив на зростання продовольчої безпеки держави відбувається внаслідок збільшення імпорту продовольства. За результатами аналізу динаміки обсягів імпорту виявлені групи товарів, імпортозалежність по яких є вимушеною, але й об'єктивною, оскільки виробляти такі товари в Україні неможливо внаслідок природно-кліматичних умов. Поряд із цим продовжують залишатися великими за обсягом імпорту деякі групи товарів, виробництво яких було достатнім в Україні в минулі роки, але зменшилося внаслідок відсутності інвестицій, або недостатньої конкурентоспроможності на внутрішньому продовольчому ринку. У дослідженні виявлені такі види імпортової сільськогосподарської продукції та харчових продуктів, проведена їхня класифікація відповідно до можливостей поновлення національного виробництва й запропоновані способи імпортозаміщення. Табл.: 2. Рис.: 3. Бібліогр.: 28.

Ключові слова: імпорт, імпортозаміщення, експорт, зовнішня торгівля, агропродовольча продукція.

УДК 338.43:339.562

Импорт агропродовольственной продукции и возможности его замещения национальным производством / Кваша С.Н., Власов В.И., Кривенко Н.В., Духницкий Б.В. // Экономика АПК. – 2014. – № 5. – С. 11.

На протяжении последнего десятилетия потребление населением Украины сельскохозяйственной продукции и пищевых продуктов в целом имеет общую тенденцию к росту. Определенное влияние на увеличение продовольственной безопасности государства происходит вследствие роста импорта продовольствия. По результатам анализа динамики объемов импорта выявлены группы товаров, импортозависимость по которым является вынужденной, но и объективной, поскольку производить такие товары в Украине невозможно вследствие природно-климатических условий. Наряду с этим продолжают оставаться большими по объему импорта некоторые группы товаров, производство которых было достаточным в Украине в прошлые годы, но уменьшилось из-за отсутствия инвестиций, или недостаточной конкурентоспособности на внутреннем продовольственном рынке. В исследовании выявлены такие виды импортной сельскохозяйственной продукции и пищевых продуктов, проведена их классификация в соответствии с возможностями возобновления национального производства и предложены способы импортозамещения. Табл.: 2. Илл.: 3. Библиогр.: 28.

Ключевые слова: импорт, импортозамещение, экспорт, внешняя торговля, агропродовольственная продукция.

UDS 338.43:339.562

Import of agricultural products in Ukraine and possibilities of substitution of it with domestic production / Kvasha S.M., Vlasov V.I., Kryvenko N.V., Dukhnytskyi B.V. // Ekonomika APK. – 2014. – №5. – P. 5.

Within the last decade the consumption of food and agricultural products by Ukrainian population as the whole has a total tendency to growth. Certain influence on the state food security has the growth of food imports. As result of the import volumes dynamics analysis there were defined groups of goods for which import dependence is enforced, production of these goods in Ukraine is impossible due to climatic conditions. At the same time, Ukraine has large import volumes of the certain groups of goods, the level of production of which, was sufficient for Ukraine within the previous years, but declined due to the lack of investments and competitiveness on the domestic food market. The study identifies such types of imported agricultural products and foods, provides their classification in accordance with capabilities of national production resumption and suggests the ways for import substitution. Tabl.: 2. Fig.: 3. Refs.: 28.

Key words: import, import substitution, export, foreign trade, agri-food products.

УДК 338.43

Рослинництво України в системі забезпечення внутрішньої та глобальної продовольчої безпеки / Залізко В.Д. // Економіка АПК. – 2014. – № 5. – С. 21.

Проведено комплексне дослідження виробництва продукції рослинництва України, деякі міжнародні порівняння, показано вплив галузі на рівень продовольчої безпеки та соціально-економічного розвитку сільських територій. Визначено перспективні шляхи розвитку галузі у довгостроковій перспективі за умови створення позитивного соціально-екологічного ефекту в умовах європейського вибору. Проаналізовано вплив виробництва продукції рослинництва на розвиток сільського господарства в контексті встановлення загроз продовольчої безпеці та соціально-економічному розвитку сільських територій. Здійснено системний аналіз динаміки питомої ваги всіх областей України у виробництві валової продукції рослинництва, починаючи з 1990 року. Наголошено на тому, що за умови ефективного державного управління, аграрного потенціалу України буде достатньо для забезпечення не тільки внутрішньої продовольчої безпеки, але й для підтримки глобальної продовольчої безпеки. Рис.: 6. Бібліогр.: 15.

Ключові слова: сільська територія, стратегічний аналіз, рослинництво, продовольча безпека, соціально-економічний розвиток, аграрний потенціал.

УДК 338.43

Растениеводство Украины в системе обеспечения внутренней и глобальной продовольственной безопасности / Зализко В.Д. // Экономика АПК. – 2014. – № 5. – С. 21.

Проведены комплексное исследование производства продукции растениеводства Украины, некоторые международные сопоставления, показано влияние отрасли на уровень продовольственной безопасности и социально-экономического развития сельских территорий. Определены перспективные пути развития отрасли в долгосрочной перспективе при условии создания положительного социально-экологического эффекта в условиях европейского выбора. Проанализировано влияние производства продукции растениеводства на развитие сельского хозяйства в контексте установления угроз продовольственной безопасности и социально-экономическому развитию сельских территорий в долгосрочной перспективе. Проведен стратегический анализ динамики удельного веса всех областей Украины в производстве валовой продукции растениеводства с 1990 года. Акцентируется внимание на том, что при условии эффективного государственного управления, аграрного потенциала Украины будет достаточно для обеспечения не только внутренней продовольственной безопасности, но и для поддержания глобальной продовольственной безопасности. Илл.: 6. Библиогр.: 15.

Ключевые слова: сельская территория, стратегический анализ, растениеводство, продовольственная безопасность, социально-экономическое развитие, аграрный потенциал.

UDS 338.43

Crop production in Ukraine within the framework of internal and global security / Zalizko V.D. // Ekonomika APK. – 2014. – №5. – P. 21.

The article represents the complex analysis of crop production in Ukraine, provides comparative outlook of foreign experience in the field, and considers the influence of crop production on the level of food security and social and economic development of rural territories. The article suggests perspective guidelines for the long-term development, providing positive social and ecological effect under conditions of European choice. The influence of crop production on the development of agriculture within the framework of threats and challenges for food security and social and economic development of rural territories is analysed.

The systemic analysis of the dynamics of proportions of all the regions of Ukraine within production of gross production of crops since 1990 is carried out. It is emphasised in case of efficient state regulation, that Ukrainian potential can be sufficient not only for provision of internal (domestic) food security, but also for provision of global food security.

Key words: rural territory, strategic analysis, crop production, food security, socio-economic development, agricultural potential.

АГРАРНИЙ РИНОК

AGRARIAN MARKET

UDS 330.338

Criteria of purchasing behaviour of consumers in the food market in Ukraine / Kozak L.V. // Ekonomika APK. – 2014. – № 5. – P. 30.

The aim of the research is to study the characteristics of the purchasing behaviour of the respondent's group members of Generation Y in Ukraine on the food market. Based on the selective marketing survey of 1270 people aged 18 to 22 years from ten regions of Ukraine (including 540 men and 730 women) the research found beliefs of the youngest generation in Ukraine regarding their perception of food as necessity. The study investigated the functional and emotional (mental) attributes of products foodstuffs, as well as moral and ethical values and criteria in their purchases, which are significant for the designated age group. Finally, the research identified the criteria for the purchasing behaviour of consumers in the appointed market. The results of the study are made by the author conclusions about the type and characteristics of the purchasing behaviour of the respondent's group members of Generation Y in Ukraine on the market of food, which can be used in forming of the strategies for positioning of domestic agricultural and processing plants. Scientific novelty of the research lies in the comprehensive and systematic analysis of the overall impact of the actual and associative attributes of foodstuffs on the purchasing behaviour of consumers. The practical

value of the proposed research methodology is that it can be used to identify characteristics of consumer behaviour in the food market of other age cohorts, as well as in other markets. Figs.: 5. Refs.: 14.

Key words: Generation Y in Ukraine, the purchasing behaviour of consumers, actual and associative attributes of goods, food market, marketing research.

УДК 330.338

Критерії купівельної поведінки споживачів на ринку продуктів харчування в Україні / Козак Л.В. // Економіка АПК. – 2014. – № 5. – С. 30.

Висвітлено особливості купівельної поведінки на ринку продуктів харчування представників покоління Y в Україні, народжених у 1991–1994 роках. На основі вибіркового маркетингового опитування 1270 осіб віком від 19 до 22 років з десяти областей України (з них 540 чоловіків і 730 жінок) було виявлено погляди наймолодшого покоління в Україні щодо їх сприйняття продуктів харчування як потреби; досліджено функціональні й уявні атрибути продуктів харчування, а також морально-етичні цінності та критерії їх закупівлі, які є значимими для цієї вікової групи; визначено критерії купівельної поведінки споживачів на даному ринку. Результатом проведеного дослідження є зроблені автором висновки щодо типу та особливостей купівельної поведінки досліджуваної групи представників покоління Y в Україні на ринку продуктів харчування, які можуть бути використані у формуванні стратегій позиціонування вітчизняних аграрних і переробних підприємств. Наукова новизна дослідження полягає у комплексному та системному аналізі сукупного впливу на купівельну поведінку споживачів реальних та асоціативних атрибутів продуктів харчування. Практична цінність запропонованої методики дослідження полягає в тому, що її можна застосовувати для виявлення особливостей купівельної поведінки на ринку продуктів харчування решти вікових груп, а також на інших ринках. Рис.: 5. Бібліогр.: 14.

Ключові слова: покоління Y в Україні, купівельна поведінка споживача, реальні та асоціативні атрибути товару, ринок продуктів харчування, маркетингове дослідження.

УДК 330.338

Критерии покупательского поведения потребителей на рынке продуктов питания в Украине / Козак Л.В. // Экономика АПК. – 2014. – № 5. – С. 30.

Освещены особенности покупательского поведения на рынке продуктов питания представителей поколения Y в Украине, рожденных в 1991–1994 годах. На основе выборочного маркетингового опроса 1270 человек в возрасте от 19 до 22 лет из десяти областей Украины (из них 540 мужчин и 730 женщин) проанализированы взгляды молодого поколения в Украине по их восприятию продуктов питания как потребности; функциональные и воображаемые атрибуты продуктов питания, а также морально-этические ценности и критерии их приобретения, которые являются значимыми для этой возрастной группы; определены критерии покупательского поведения потребителей на данном рынке. Результатом проведенного исследования являются сделанные автором выводы относительно типа и особенностей покупательского поведения исследуемой группы представителей поколения Y в Украине на рынке продуктов питания, которые могут быть использованы при формировании стратегий позиционирования отечественных аграрных и перерабатывающих предприятий. Научная новизна исследования состоит в комплексном и системном анализе совокупного воздействия на покупательское поведение потребителей реальных и ассоциативных атрибутов продуктов питания. Практическая ценность предложенной методики исследования состоит в том, что ее можно применять для выявления особенностей покупательского поведения на рынке продуктов питания остальных возрастных групп, а также на других рынках. Илл.: 5. Библиогр.: 14.

Ключевые слова: поколение Y в Украине, покупательское поведение потребителя, реальные и ассоциативные атрибуты товара, рынок продуктов питания, маркетинговое исследование.

УДК 336.2:631.162

Податкове стимулювання розвитку сільськогосподарської обслуговуючої кооперації / Тулуш Л.Д. // Економіка АПК. – 2014. – № 5. – С. 37.

Розглянуто наявні проблеми у сфері функціонування податкового механізму, що стримують розвиток сільськогосподарської обслуговуючої кооперації, призводять до суттєвих втрат доходів селянських господарств і бюджетів різних рівнів. Проаналізовано ключові вади діючого механізму справляння податку на додану вартість, що деструктивно впливають на розвиток кооперативного руху на селі. Обґрунтовано варіанти усунення наявних недоліків механізму адміністрування податку на додану вартість, що забезпечить вирівнювання економічних умов господарювання для сільськогосподарських підприємств та об'єднань селянських господарств, представлених сільськогосподарськими обслуговуючими кооперативами. Рис.: 2. Бібліогр.: 27.

Ключові слова: податкове регулювання, податковий механізм, селянські господарства, сільськогосподарська обслуговуюча кооперація, податок на додану вартість, податкові пільги.

УДК 336.2:631.162

Налоговое стимулирование развития сельскохозяйственной обслуживающей кооперации / Тулуш Л.Д. // Экономика АПК. – 2014. – № 5 – С. 37.

Рассмотрены существующие проблемы в сфере функционирования налогового механизма, сдерживающие развитие сельскохозяйственной обслуживающей кооперации и обуславливающие существенные потери доходов крестьянских хозяйств и бюджетов разных уровней. Проанализированы ключевые недостатки действующего механизма взимания налога на добавленную стоимость, деструктивно влияющие на развитие кооперативного движения на селе. Обоснованы варианты устранения имеющихся недостатков механизма администрирования налога на добавленную стоимость, что обеспечит выравнивание экономических условий хозяйствования для сельскохозяйственных предприятий и объединений крестьянских хозяйств, представленных сельскохозяйственными обслуживающими кооперативами. Илл.: 2. Библиогр.: 27.

Ключевые слова: налоговое регулирование, налоговый механизм, крестьянские хозяйства, сельскохозяйственная обслуживающая кооперация, налог на добавленную стоимость, налоговые льготы.

UDS 336.2:631.162

Tax stimulation of the development of agricultural service cooperation / Tulush L.D. // Ekonomika APK. – 2014. – № 5. – P. 37.

The article deals with current problems in the functioning of the tax mechanism that hinder the development of agricultural service cooperatives and lead to substantial losses of income of farms and budgets of different levels. Analysis of the key shortcomings of the current mechanism for collecting value added tax that destructive influence on the development of the cooperative movement in the country is represented. Propositions of eliminating the drawbacks of the mechanism of administration of VAT which will provide the alignment of business conditions for agricultural enterprises and agricultural service cooperatives were proposed. Figs.: 2. Refs.: 27.

Key words: tax regulation, the tax mechanism, farms, agricultural service cooperatives, value-added tax, tax privileges.

УДК 631.1:336.77

Удосконалення організаційно-економічного механізму фінансово-кредитного забезпечення сільського господарства України / Білоченко А.М. // Економіка АПК. – 2014. – № 5. – С. 43.

Досліджено поняття організаційно-економічного механізму фінансово-кредитного забезпечення у сільському господарстві та визначено його основні елементи. Охарактеризовано сучасний етап розвитку фінансування та кредитування вітчизняного аграрного сектору. Встановлено роль фінансування та кредитування у фінансово-кредитному забезпеченні сільськогосподарських підприємств.

Визначено основні напрями вдосконалення фінансово-кредитного механізму. Проаналізовано загальні тенденції щодо скорочення бюджетного фінансування галузі сільського господарства, водночас збільшення обсягів фінансування на поворотній основі. Бібліогр.: 8.

Ключові слова: організаційно-економічний механізм, фінансово-кредитне забезпечення, фінансування, кредитування, обігові кошти, фінансова інфраструктура.

УДК 631.1:336.77

Усовершенствование организационно-экономического механизма финансово-кредитного обеспечения сельского хозяйства Украины / Билоченко А.Н. // Экономика АПК. – 2014. – № 5. – С. 43.

Исследовано понятие организационно-экономического механизма финансово-кредитного обеспечения в сельском хозяйстве и определены его основные элементы. Охарактеризовано современный этап развития финансирования и кредитования отечественного аграрного сектора. Установлена роль финансирования и кредитования в финансово-кредитном обеспечении сельскохозяйственных предприятий.

Определены основные направления усовершенствования финансово-кредитного механизма. Проанализированы общие тенденции касательно сокращения бюджетного финансирования отрасли сельского хозяйства, вместе с тем увеличения объемов финансирования на поворотной основе. Библиогр.: 8.

Ключевые слова: организационно-экономический механизм, финансово-кредитное обеспечение, финансирование, кредитование, оборотные средства, финансовая инфраструктура.

UDS 631.1:336.77

Improving of Organizational and Economic Mechanism of Financial and Credit Supply of the Agriculture of Ukraine / Bilochenko A.M. // Ekonomika APK. – 2014. – №5. – P. 43.

The sense of the organizational and economic mechanism of financial and credit supply in agriculture is being investigated and its basic elements are being determined. The modern situation in the development of financing and crediting of domestic agriculture is being characterized. The role of financing and crediting is set in the financial and credit providing of agricultural enterprises is being set.

The main directions of organizational and economic mechanism of financial and credit's improving are being determined. The main tendencies in relation to reduction of the budgetary financing of agriculture, at the same time the increase of volumes of financing on turning basis. are being analyzed. Refs.: 8.

Key words: the organizational and economic mechanism, the financial and credit supply, financing, crediting, circulating money, financial infrastructure.

UDS 65.012.34: 631.115

Modeling of decisions made by a member of the servicing cooperative in the system of modification and logistics of grain storage / Velychko O.P. // Ekonomika APK. – 2014. – № 5. – P. 46.

Methodical approach of participants in agrarian cooperation to selection of the alternative in provision of own grain business is considered.

The purpose of the article is to work out the model of preparing decisions by a member of serving cooperative in the system of modification and grain storing considering possible and existing limitations by separate technological and logistical business processes.

Methodological base for the research is the combined use of such elements of logistical modeling as a decision tree method and a method of linear programming.

System of modification and grain storing has been identified as an important technological-logistical system among objects of management in agrarian entrepreneurship.

Solution to the task of optimization of choosing an alternative canal in the system of modification and logistics in grain storing has been offered by combining elements of a decision tree method and a method of linear programming.

Author's model of a decision tree for solutions of a farm household – a member of grain providing cooperative has been developed.

Economical-mathematical model of optimizing expenses for carrying out operations of cleaning, drying and long-term grain storing has been elaborated.

Expediency of considering factual (direct and indirect) expenses and potential expenses (implied expenses) in parameters of criterion function by each channel has been defined. Figs.: 1. Refs.: 16.

Key words: member of cooperative, grain, modification, storage, technological-logistics operations, model, decision tree.

УДК 65.012.34: 631.115

Моделювання рішень члена обслуговуючого кооперативу в системі доробки і логістики зберігання зерна / Величко О.П. // Економіка АПК. – 2014. – № 5. – С. 46.

Розглянуто методичний підхід учасників аграрної кооперації до вибору альтернативи у забезпеченні власного зернового бізнесу. Опрацьовано модель підготовки рішень члена обслуговуючого кооперативу в системі доробки й зберігання зерна з урахуванням можливих альтернатив та існуючих обмежень по окремих технологічних і логістичних бізнес-процесах. У процесі досліджень застосовано комбіноване використання таких елементів логістичного моделювання як метод дерева рішень та лінійне програмування. Ідентифіковано систему доробки та зберігання зерна як важливу технологічно-логістичну систему серед об'єктів управління в аграрному підприємстві.

Запропоновано вирішення проблеми оптимізації вибору альтернативного каналу в системі доробки та логістики зберігання зерна через комбінування елементів методу дерева рішень та методу лінійного програмування. Розроблено авторську модель дерева рішень фермерського господарства-члена зернового обслуговуючого кооперативу. Опрацьовано економіко-математичну модель оптимізації витрат на здійснення операцій з очищення, сушіння та тривалого зберігання зерна.

Визначено доцільність врахування у параметрах цільової функції по кожному каналу як фактичних (прямих і непрямих) витрат, так і потенційних втрат. Рис.: 1. Бібліогр.: 16.

Ключові слова: член кооперативу, зерно, доробка, зберігання, технолого-логістичні операції, модель, дерево рішень.

УДК 65.012.34: 631.115

Моделирование решений члена обслуживающего кооператива в системе доработки и логистики хранения зерна / Величко А.П. // Экономика АПК. – 2014. – № 5 – С. 46.

Рассмотрен методический подход участников аграрной кооперации к выбору альтернативы по обеспечению собственного зернового бизнеса. Разработана модель подготовки решений члена обслуживающего кооператива в системе доработки и хранения зерна с учетом возможных альтернатив и существующих ограничений по отдельных технологических и логистическим бизнес-процессам. В процессе исследования применено комбинированное использование таких элементов логистического моделирования как метод дерева решений и линейное программирование. Идентифицирована система доработки и хранения зерна как важнейшая технолого-логистическая система среди объектов управления в аграрном предпринимательстве.

Предложено решение проблемы оптимизации выбора альтернативного канала в системе доработки и логистики хранения зерна путем комбинирования элементов метода дерева решений и метода линейного программирования. Разработана авторская модель дерева решений фермерского хозяйства-члена зернового обслуживающего кооператива. Сформирована экономико-математическая модель оптимизации расходов на осуществление операций по очистке, сушке и длительному хранению зерна.

Определена целесообразность учета в параметрах целевой функции по каждому каналу как фактических (прямых и накладных) расходов, так и потенциальных потерь. Илл.: 1. Библиогр.: 16.

Ключевые слова: член кооператива, зерно, доработка, хранение, технолого-логистические операции, модель, дерево решений.

УДК 330.3:338.432

Наукові (економічні) центри розвитку сільських територій в управлінні аграрною економікою / Саблук П.Т., Курило Л.І. // Економіка АПК. – 2014. – № 5. – С. 51.

Обґрунтовано необхідність створення наукових (економічних) центрів розвитку сільських територій і охоплення ними суб'єктів аграрного виробництва, науково-дослідних та освітніх закладів у територіальному й вертикальному розрізах. Визначено основні завдання, функції таких центрів, їх вплив на прийняття управлінських рішень на регіональному рівні. Зазначено, що розв'язання проблеми організації запропонованих центрів і заходів впливає з необхідності переведення результатів наукових досліджень у практичну площину, а також створення умов для залучення для цього наявного потенціалу регіональної освіти та науки, посилення їх координації.

Наведено приклад організаційної структури Житомирського науково (економічного) центру на основі наукових, освітніх закладів, недержавних організацій, суб'єктів господарювання області. Визначено, що регіональний рівень найбільш наближений до сільгоспвиробника, враховує специфіку, можливості й ресурси, у тому числі фінансові, для впровадження інновацій в аграрне виробництво, його модернізації. Рис.: 2. Бібліогр.: 7.

Ключові слова: науковий (економічний) центр розвитку, науковий потенціал, інноваційний потенціал, аграрна економіка, управління, сільські території.

УДК 330.3:338.432

Научные (экономические) центры развития сельских территорий в управлении аграрной экономикой / Саблук П.Т., Курило Л.И. // Экономика АПК. – 2014. – № 5 – С. 51.

Обоснована необхідність створення наукових (економічних) центрів розвитку сільських територій і охоплення ними суб'єктів аграрного виробництва, науково-дослідних та освітніх закладів у територіальному й вертикальному розрізах. Визначено основні завдання, функції таких центрів і їх вплив на прийняття управлінських рішень на регіональному рівні. Зазначено, що розв'язання проблеми організації запропонованих центрів і заходів впливає з необхідності переведення результатів наукових досліджень у практичну площину, а також створення умов для залучення для цього наявного потенціалу регіонального освіти та науки, посилення їх координації.

Приведен пример организационной структуры Житомирского научного (экономического) центра на основе научных, образовательных учреждений, негосударственных организаций, субъектов хозяйствования области. Определено, что региональный уровень наиболее приближен к сельхозпроизводителю, учитывает специфику, возможности и ресурсы, в том числе финансовые, для внедрения инноваций в аграрное производство, его модернизацию. Илл.: 2. Библиогр.: 7.

Ключевые слова: научный (экономический) центр развития, научный потенциал, инновационный потенциал, аграрная экономика, управление, сельские территории.

UDS 330.3:338.432

Scientific (economic) development centers of rural territories in management of agricultural economics / Sabluk P.T., Kurylo L.I. // Ekonomika APK. – 2014. – № 5. – P. 51.

The article substantiates the necessity of creating of scientific (economic) centers for development of rural areas, these centres should cover business agrarian production entities, scientific research and educational institutions, on the regional (horizontal) and state (vertical) levels. The main tasks and functions of these centers and their impact on decision-making at the regional level are defined. It is noted that the solution to this problem is application of results of the researches into practice and creation of conditions to attract potential for the existing regional education and science, and to strengthen their coordination.

The article provides an example of the organizational structure of the Zhytomyr scientific (economic) center on the basis of scientific, educational institutions, non-governmental organizations and business entities. It is defined that the regional level is the most close to agrarian producers so on this level it is possible and efficient to take into account the specifics, capabilities and resources, including financial, for modernization and introduction of innovations in agricultural production. Fig.: 2. Refs.: 7.

Key words: scientific (economic) development center, research potential, innovative potential, agricultural economics, management, rural areas.

УДК 316.344.55

Сільські території як об'єкти організації економічної діяльності / Дієсперов В.С. // Економіка АПК. – 2014. – № 5. – С. 56.

Сільськими територіями слід визнати ті, які віднесено до відання сільських, селищних рад і в цілому до адміністративних районів, у яких використання земель у сільськогосподарському та лісогосподарському виробництві має важливе значення для економіки країни. Такі території повинні стати об'єктами організації економічної діяльності на двох рівнях – місцевих рад і районних органів виконавчої влади. У статті аналізується трансформація сільських населених пунктів протягом останніх сто років. Розвиток сільських територій визначатиметься посиленням ролі місцевого самоврядування, наданням самоврядним одиницям широкого кола прав і повноважень. Кожна громада має одержати необхідний земельний, матеріальний і фінансовий ресурс. Кращим варіантом вважатиметься об'єднання ресурсів у багатопрофільному підприємстві комунальної власності, яке стане економічною базою сільського самоврядування. На державному рівні потрібно вирішувати проблему нерівномірного розвитку сільських територій країни. Табл.: 2. Бібліогр.: 7.

Ключові слова: сільська територія, самоврядування, громада, комунальна власність сільради, місцеві органи влади.

УДК 316.344.55

Сельские территории как объект организации экономической деятельности / Дієсперов В.С. // Экономика АПК. – 2014. – № 5. – С. 56.

Сельскими следует считать такие территории, которые отнесены к ведению сельских, поселковых советов и в целом к административным районам, где использование земель в сельскохозяйственном и лесохозяйственном производстве имеет важное значение для экономики страны. Такие территории должны стать объектами организации экономической деятельности на двух уровнях – местных советов и районных органов исполнительной власти. В статье анализируется трансформация сельских населенных пунктов на протяжении последних ста лет. Развитие сельских территорий будет определяться усилением роли местного самоуправления, предоставлением его органам широкого круга прав и полномочий. Каждая громада должна получить необходимый земельный, материальный и финансовый ресурс. Лучшим вариантом будет объединение ресурсов в многопрофильном предприятии коммунальной собственности, которое станет экономической базой сельского самоуправления. На государственном уровне следует решать проблему неравномерного развития сельских территорий страны. Табл.: 2. Библиогр.: 7.

Ключевые слова: сельская территория, самоуправление, громада, коммунальная собственность сельсовета, местные органы власти.

UDS 316.344.55

Rural territories as economic entities / Diesperov V.S. // Ekonomika APK. – 2014. – № 5. – P. 56.

Rural territories are the territories that are ruled and managed by the rural and village councils as well as administrative districts; use of these lands in forestry and agriculture production is the matter of paramount importance for the state economy. These territories should be recognised as economic entities of two levels: local councils and district administrative executive institutions. The article studies transformation of rural settlements within the last hundred years. The development of rural territories is predefined by role of local self-governmental bodies, deligation of authority and wide range of rights. Each community should get necessary land, material and financial resources. The best solution is unification of resources in poli-functional municipal enterprises, that can become the economic foundation for rural self-government. It is crucial to solve the problem of unequal development of rural territories of the country on the governmental level. Tabl.: 2. Refs.: 7.

Key words: rural territory, self-government, community, municipal property of villiage council, local authorities.

УДК 338.439.01:54

Формування інноваційних ніш в умовах модернізації харчової індустрії / Коваленко О.В.
// Економіка АПК. – 2014. – № 5. – С. 65.

Вивчено локальні організаційні чинники, що діють на фоні загальних тенденцій галузевих ринків харчової індустрії та впливають на вибір певних організаційних відносин суб'єктами господарювання й формування інноваційних ніш. Обґрунтовано, що ринкова ніша – це локалізований у просторі та часі комплекс чинників, що визначає перевагу тієї чи іншої форми організації виробництва в конкуренції щодо провідних форм. Інноваційна ніша – це суміщення назрілих і цілком усвідомлених потреб із не цілком усвідомленими, нетрадиційними формами, способами й методами їх задоволення. Встановлено, що розвиток інноваційних ніш визначається ефектом впливу багатьох чинників, зокрема: загальною економічною ситуацією в країні; повноцінним ресурсним забезпеченням виробництва; кон'юнктурою ринку; кваліфікованістю маркетингу; рівнем професіоналізму менеджменту тощо. Водночас за сучасних умов інноваційна ніша утворюється "на стику" двох або більше сегментів різних ринків. Обґрунтовано характерні ознаки інноваційних ніш в умовах сучасного ринку. Інноваційні ніші засновані на нових знаннях кількох наук і тому потребують потужної наукової підтримки. Створення конкурентоспроможної на світовому ринку нішевої інноваційно-поліпшеної продукції неможливе без розвиненої наукової інфраструктури. Бібліогр.: 19.

Ключові слова: інноваційна ніша, ринкові організації, харчова індустрія, галузеві ринки.

УДК 338.439.01:54

Формирование инновационных ниш в условиях модернизации пищевой индустрии / Коваленко О.В. // Экономика АПК. – 2014. – № 5. – С. 65.

Изучены локальные организационные факторы, действующие на фоне общих тенденций отраслевых рынков пищевой индустрии и влияющие на выбор определенных организационных отношений субъектами хозяйствования и формирование инновационных ниш. Обосновано, что рыночная ниша – это локализованный в пространстве и времени комплекс факторов, определяющих предпочтение той или иной формы организации производства в конкуренции с ведущими формами. Инновационная ниша – это совмещение назревших и вполне осознанных потребностей с не вполне осознанными, нетрадиционными формами, способами и методами их удовлетворения. Установлено, что развитие инновационных ниш определяется эффектом воздействия многих факторов, в частности: общей экономической ситуацией в стране; полноценным ресурсным обеспечением производства; конъюнктурой рынка; квалифицированностью маркетинга; уровнем профессионализма менеджмента и т.д. В то же время в современных условиях инновационная ниша образуется "на стыке" двух или более сегментов различных рынков. Обоснованы характерные признаки инновационных ниш в условиях современного рынка. Инновационные ниши основаны на новых знаниях нескольких наук и поэтому требуют мощной научной поддержки. Создание конкурентоспособной на мировом рынке нишевой инновационно-улучшенной продукции невозможно без развитой научной инфраструктуры. Библиогр.: 19.

Ключевые слова: инновационная ниша, рыночные организации, пищевая индустрия, отраслевые рынки.

UDS 338.439.01:54

Formation of innovative niches in the modernization of the food industry / Kovalenko O.V.
// Ekonomika APK. – 2014. – № 5. – P. 65.

The article studies local organizational factors acting on a background of the general trends of industrial markets and food industry that influence the choice of certain organizational relations of business entities and formation of innovative niches. It is proved that niche market is a set of factors determining the preference of a particular form of organization of production in competition with the leading forms. Innovative niche is a combination of quite urgent and perceived needs with not quite conscious, non-traditional forms, methods and techniques to meet them. It is outlined that the development of innovative niches is predefined by many factors, including: general economic situation in the country, full resource supply of production; market

conditions; qualified marketing, management and professionalism etc. At the same time, in modern conditions, innovative niches are formed "at the intersection of" two or more segments of the different markets. The characteristics of innovative niche in today's market are substantiated. Innovative niches are based on new knowledge of several sciences and therefore require strong scientific support. Creating a globally competitive niche innovation improved production is impossible without a developed scientific infrastructure. Refs.: 19.

Key words: innovative niche, market organizations, food industry, industrial markets.

УДК 005.2:005.56:631.115.8

Транспарентність як системно-функціональний феномен демократичного принципу управління сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу / Петер М.В. // Економіка АПК. – 2014. – № 5. – С. 71.

Розглянуто питання вдосконалення управлінських механізмів сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу в сучасних умовах: досліджено теоретичні основи транспарентності, проаналізовано її роль у діяльності сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу як інструменту ефективного управління. Розширено значення транспарентності як системно-функціонального феномену демократичного принципу управління сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу. Обґрунтовано пропозиції щодо здійснення необхідних організаційних заходів, спрямованих на формування транспарентних взаємовідносин у кооперативі. Рис.: 3. Бібліогр.: 9.

Ключові слова: сільське господарство, обслуговуюча кооперація, сільськогосподарський обслуговуючий кооператив, транспарентність, демократичний принцип управління, прозорість, відкритість, доступ до інформації.

УДК 005.2:005.56:631.115.8

Транспарентность как системно-функциональный феномен демократического принципа управления сельскохозяйственного обслуживающего кооператива / Петер М.В. // Экономика АПК. – 2014. – № 5 – С. 71.

Рассмотрены вопросы совершенствования управленческих механизмов сельскохозяйственного обслуживающего кооператива в современных условиях: исследованы теоретические основы транспарентности, проанализирована ее роль в деятельности сельскохозяйственного обслуживающего кооператива как инструмента эффективного управления. Расширено значение транспарентности как системно-функционального феномена демократического принципа управления сельскохозяйственного обслуживающего кооператива. Обоснованы предложения по осуществлению необходимых организационных мероприятий, направленных на формирование транспарентных взаимоотношений в кооперативе. Илл.: 3. Библиогр.: 9.

Ключевые слова: сельское хозяйство, обслуживающая кооперация, сельскохозяйственный обслуживающий кооператив, транспарентность, демократический принцип управления, прозрачность, открытость, доступ к информации.

UDS 005.2:005.56:631.115.8

Transparency as a systemic and functional phenomenon of democratic management principle of agricultural service cooperative / Peter M.V. // Ekonomika APK. – 2014. – № 5. – P. 71.

The article considers issues of improvement of the management mechanisms of agricultural service cooperatives in modern terms: the theoretical foundations of transparency are studied, its role in the activities of agricultural service cooperatives as a tool for effective management are analysed. The notion of transparency was broadened as a systemic and functional phenomenon of democratic principle of management of agricultural service cooperative. The guidelines to formation of transparent relationships in a cooperative are substantiated. Figs.: 3. Refs.: 9.

Key words: agriculture, The service-oriented cooperation, agricultural service cooperative, transparency, democratic management principle, transparency, openness, access to information.

УДК 331.456:331.46:331.47

Аналіз стану безпеки праці в Україні за методологією МОП / Спасенко Ю.О. // Економіка АПК. – 2014. – № 5. – С. 77.

Здійснено аналіз нормативно-правової бази щодо забезпечення безпеки праці в Україні згідно з останніми змінами у законодавстві та відповідно до норм ЄС. Досліджено стан і динаміку соціально-економічних показників безпеки праці в Україні за методологією МОП. Простежено позитивні й негативні тенденції у сфері безпеки та гігієни праці впродовж 2002–2012 років. Зазначено про істотне зростання розмірів виплат потерпілим на виробництві та удосконалений порядок розслідування нещасних випадків і професійних захворювань на виробництві. Виявлено, що багато роботодавців ухиляються від дотримання норм та законів щодо охорони праці, а значна частина нещасних випадків приховується. Для поліпшення ситуації необхідне впровадження прогресивних технологій, систем контролю та оповіщення, удосконалення вимог до системи підготовки й підвищення кваліфікації кадрів із питань охорони праці. Табл.: 1. Бібліогр.: 15.

Ключові слова: гідна праця, безпека та гігієна праці, умови праці, виробничий травматизм, нещасні випадки на виробництві, професійні захворювання, страхові виплати, профілактика.

УДК 331.456:331.46:331.47

Анализ состояния безопасности труда в Украине по методологии МОТ / Спасенко Ю.О. // Экономика АПК. – 2014. – № 5. – С. 77.

Проведен анализ нормативно-правовой базы относительно обеспечения безопасности труда в Украине согласно последним изменениям в законодательстве и в соответствии с нормами ЕС. Исследованы состояние и динамика социально-экономических показателей безопасности труда в Украине по методологии МОТ. Прослежены позитивные и негативные тенденции в сфере безопасности и гигиены труда в течение 2002–2012 годов. Отмечен существенный рост размеров выплат потерпевшим на производстве и усовершенствованный порядок расследования несчастных случаев и профессиональных заболеваний на производстве. Выявлено, что многие работодатели уклоняются от соблюдения норм и законов относительно охраны труда, а значительная часть несчастных случаев скрывается. Для улучшения ситуации необходимо внедрение прогрессивных технологий, систем контроля и оповещения, усовершенствование требований к системе подготовки и повышения квалификации кадров по вопросам охраны труда. Табл.: 1. Библиогр.: 15.

Ключевые слова: достойный труд, безопасность и гигиена труда, условия труда, производственный травматизм, несчастные случаи на производстве, профессиональные заболевания, страховые выплаты, профилактика.

UDS 331.456:331.46:331.47

Analysis of the labour safety of Ukraine within the framework of ILO methodology / Spasenko Y.O. // Ekonomika APK. – 2014. – № 5. – P. 77.

The article presents analysis of norms and regulations on labour safety of Ukraine, according to the last updates in legislation and in accordance with EU regulations. The state and dynamics of social and economic indicators of labour safety in Ukraine are studied on ILO methodology. Positive and negative trends are traced in the field of safety and hygiene of labour for 2002 – 2012 years. The considerable growth of sizes of payments to the work victims and improved order for investigating accidents and professional diseases are marked. It is revealed, that many employers evade the observance of norms and laws in relation to a labour protection, and considerable part of accidents hides. To improve the situation it is necessary to take such measures as: introduction of progressive technologies, inspection and notification systems, and the perfection of requirements for training system and increasing qualification of personnel on questions of labour protection. Табл.: 1. Refs.: 15.

Key words: decent work, safety and hygiene of labour, working conditions, occupational injury, accidents at work, occupational diseases, insurance payments, prevention.

УДК 620.9.001.32(477)

Енергетична безпека в Україні: суть, походження та перспективи / Єфімцева Л.О.
// Економіка АПК. – 2014. – № 5. – С. 85.

Висвітлено питання, що стосуються категорії безпеки, понять національної безпеки, які розглянуто з урахуванням економічних, соціокультурних та інших чинників, а також енергетичної безпеки як однієї із найважливіших складових національної, як основа успішного розвитку й існування країни.

Проведено оцінку ситуації з енергозбереженням в Україні, проаналізовано рівень добування паливно-енергетичних копалин останніми роками, використання та споживання кінцевими споживачами первинних джерел енергії, порівняно структуру споживання й енергетичну залежність України і країн світу.

Вказано про необхідність використання в нашій країні альтернативних джерел енергії, а саме: сонячної енергетики, енергії біомаси, вітрової енергетики та гідроенергетики, розвиток яких, незважаючи на необхідну базу (наявність сировини, висококваліфікованих спеціалістів і досвіду роботи в цій галузі), розвивається досить уповільнено. Табл.: 2. Рис.: 2. Бібліогр.: 25.

Ключові слова: безпека, національна безпека, диверсифікація, енергоресурси, альтернативні (відновлювані) джерела енергії, енергоемність, державна політика.

УДК 620.9.001.32(477)

Энергетическая безопасность в Украине: суть, происхождение и перспективы / Ефимцева Л.А. // Экономика АПК. – 2014. – № 5. – С. 85.

Освещены вопросы, касающиеся категории безопасности, понятия национальной безопасности, которые рассмотрены с учетом экономических, социокультурных и других факторов, а также энергетической безопасности как одной из важнейших составляющих национальной, как основы успешного развития и существования страны.

Проведена оценка ситуации по энергосбережению в Украине, проанализирован уровень добычи топливно-энергетических ископаемых за последние годы, использования и потребления конечными потребителями первичных источников энергии, сделано сравнение структуры потребления и энергетической зависимости Украины и стран мира.

Указано на необходимость использования в нашей стране альтернативных источников энергии, а именно: солнечной энергетики, энергии биомассы, ветровой и гидроэнергетики, развитие которых, несмотря на необходимую базу (наличие сырья, высококвалифицированных специалистов и опыта работы в этой отрасли), развивается достаточно медленно. Табл.: 2. Илл.: 2. Библиогр.: 25.

Ключевые слова: безопасность, национальная безопасность, диверсификация, энергоресурсы, альтернативные (восстанавливаемые) источники энергии, энергоемность, государственная политика.

UDS 620.9.001.32(477)

Energy security of Ukraine: essence, origin, perspectives / Yefimtseva L.O. // Ekonomika APK. – 2014. – № 5. – P. 85.

The article highlights the problems of the category of security and terms of national security, within the framework of economic, social, cultural, and other issues; it also considers energy security as one of the key components of national security and as the foundation to the successful development and existence of the state.

The general situation of energy conservation in Ukraine is assessed, the level of extortion of fossil fuels within recent years is analysed, use and consumption of primary energy sources by ultimate consumers is studied, the structure of consumption and energy dependence of Ukraine and other countries are considered.

The article points out that it is necessary to use alternative sources of energy such as: solar energy, biomass energy, wind energy and hydro-power; despite of the fact that there is a necessary basis for development of alternative energy sources (raw materials, qualified professionals, experience in the field) the process of the development is still rather slow. Tabl.: 2. Fig.: 2. Refs.: 25.

Key words: security, national security, diversification, energy resources, alternative (renewable) energy sources, power intensity, public policy.

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД РОЗВИТКУ
АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА

FOREIGN EXPERIENCE OF THE DEVELOPMENT
OF AGRARIAN PRODUCTION

УДК 334.73:631.115.8 (477)

Організація особистих селянських господарств у кооперації: світовий досвід і можливості для України / Микитюк В.М. // Економіка АПК. – 2014. – № 5. – С. 93.

Проаналізовано світовий досвід функціонування та способів організації молочно-сільськогосподарських кооперативів. Встановлено результат їх еволюції, що полягає у формуванні з великої кількості дрібних 1-3 молочно-сільськогосподарських кооперативів національного рівня. Виявлено унікальні особливості українських умов щодо запуску кооперативів порівняно із тими, які були характерні для періоду їх становлення в розвинутих країнах світу: суттєве домінування соціальної місії кооперативів над економічною складовою, посилення процесів глобалізації світової економіки й відповідних її наслідків, дрібний розмір потенційних учасників. Це знижує потенційну життєздатність кооперативного утворення в сучасних умовах, вимагає формування ієрархічної багаторівневої системи кооперативу, активної участі держави в даному процесі. Відповідно сформовано механізм державної присутності в кооперативних процесах шляхом викупу (створення) переробних потужностей, транспортних активів, активів із виробництва кормів тощо із подальшим розподілом частини прав власності (на платній чи безоплатній основі) між особистими селянськими господарствами членами кооперативу, що мають: від 2 до 5 корів – із правом викупу державою або приватним інвестором; більше 5 корів – без такого права. Табл.: 2. Рис.: 1. Бібліогр.: 17.

Ключові слова: молочно-сільськогосподарський кооператив, особисте селянське господарство, розподіл прав власності, держава, ієрархічна багаторівнева структура.

УДК 334.73:631.115.8 (477)

Организация личных крестьянских хозяйств в кооперативы: мировой опыт и возможности для Украины / Микитюк В.М. // Экономика АПК. – 2014. – № 5. – С. 93.

Проанализирован мировой опыт функционирования и способов организации молочно-сельскохозяйственных кооперативов. Установлен результат их эволюции, который заключается в формировании из большого количества мелких 1-3 молочно-сельскохозяйственных кооперативов национального уровня. Обнаружены уникальные черты украинских условий относительно начала создания кооперативов по сравнению с условиями становления их в развитых странах мира. Они касаются существенного доминирования социальной миссии кооперативов над экономической составляющей; усиления процессов глобализации мировой экономики и соответствующих этому последствиям; мелких размеров потенциальных участников. Это снижает потенциальную жизнеспособность кооперативного образования в современных условиях, требует формирования иерархической многоуровневой системы кооператива, активного участия государства в этих процессах. Соответственно сформирован механизм государственного присутствия в кооперативных процессах путем выкупа (образования) перерабатывающих мощностей, транспортных активов, активов по производству кормов со следующим распределением части прав собственности (на платной или бесплатной основе) между личными крестьянскими хозяйствами – членами кооператива, которые имеют: от 2 до 5 коров – с правом выкупа государством или частным инвестором, больше 5 коров – без такого права. Табл.: 2. Илл.: 1. Библиогр.: 17.

Ключевые слова: молочно-сельскохозяйственный кооператив, личное крестьянское хозяйство, распределение прав собственности, государство, иерархическая многоуровневая структура.

UDS 334.73:631.115.8 (477)

Organizing of personal peasant cooperatives: global experience and challenges for Ukraine / Mykytiuk V.M. // Ekonomika APK. – 2014. – № 5. – P. 93.

This paper analyzes world experience of how milk cooperatives operate and the ways of their organization. The results of their evolution are detected. It is the formation of 1-3 nationwide cooperatives on

a base of large number of small ones. Unique features of Ukrainian conditions for cooperative start-up compared with those ones in developed countries are found. They are: significant dominance of the social mission of the cooperative above economic component, strengthening of the globalization of the world economy and its relevant impacts, small size of potential participants. This reduces the potential viability of cooperative in modern terms, requires the formation of hierarchical multilevel system of cooperative and active participation of the state in this process.

Therefore, the article presents the mechanism of the state participation in cooperative processes through foreclosure (creation) processing facilities, transportation assets, assets for the production of animal feed and so on followed by the distribution of the property rights (for a fee or free of charge) between a subsidiary farm members of the cooperative: with 2-5 cows - with option to be purchased by government or private investors, more than 5 cows – without such option. Tabl.: 2. Fig.: 1. Refs.: 17.

Key words: dairy cooperative, private farm, allocation of property rights, the state, hierarchical multilevel structure.

UDS 338.43.008

Extension activity for the development of competitive and sustainable agriculture: experience of Colorado state university (the USA) / Kuts T.V., Zarytska N.P. // Экономика АПК. – 2014. – № 5. – Р. 101.

The article is dedicated to the role and directions of extension activity as a necessary component of the scientific work of professors and future specialists in agricultural business. The experience with the development of extension at Colorado State University (the USA) in the development of competitive and sustainable agriculture is considered.

The main advantages of extension providing by the university are shown. The paper also analyzed the main directions of economic research and their results are provided advisory services to farmers.

Highlighted material will be useful for staff and advisory services professionals, researchers, teachers and students. Figs.: 2. Refs.: 6.

Key words: extension, agriculture, agribusiness, collaboration, educational program, technical base.

УДК 338.43.008

Дорадництво в розвитку конкурентоспроможного сталого сільського господарства: досвід університету штату Колорадо (США) / Куць Т.В., Зарицька Н.П. // Економіка АПК. – 2014. – № 5. – С. 101.

Висвітлено роль і напрями дорадницької діяльності як необхідної складової роботи викладачів і майбутніх фахівців агробізнесу. Розглянуто досвід розвитку дорадництва в Університеті штату Колорадо (США) як передумови сталого розвитку конкурентоспроможного сільського господарства.

Розкрито основні практичні переваги дорадництва, що забезпечуються у співпраці з університетом. Детально проаналізовано основні напрями економічних досліджень та їх результати, що надаються фермерам дорадницькими службами. Рис.: 2. Бібліогр.: 6.

Ключові слова: дорадництво, сільське господарство, агробізнес, співпраця, навчальна програма, технічна база.

УДК 338.43.008

Дорадництво в розвитку конкурентоспроможного стабільного сільського господарства: опыт университета штата Колорадо (США) / Куц Т.В., Зарицкая Н.П. // Экономика АПК. – 2014. – № 5. – С. 101.

Освещены роль и направления экстеншен деятельности как необходимой составляющей работы преподавателей и будущих специалистов агробизнеса. Рассмотрен опыт развития консультирования в Университете штата Колорадо (США) как предпосылки устойчивого развития конкурентоспособного сельского хозяйства.

Раскрыты основные практические преимущества консультирования, обеспечиваемые в сотрудничестве с университетом. Детально проанализированы основные направления экономических исследований и их результаты, предоставляемые фермерам экстеншен службами. Илл.: 2. Библиогр.: 6.

Ключевые слова: екстеншен діяльність, сільське господарство, агробізнес, співробітництво, навчальна програма, технічна база.

УДК 338.439.02:634.1:635

Продовольча безпека та значення плодоовочівництва в її забезпеченні / Руда Н.С.
// Економіка АПК. – 2014. – № 5. – С. 105.

Розглянуто тенденції виробництва овочів, плодів та ягід в Україні за останні роки. Відзначається зростання врожайності в 1,2–2,2 рази порівняно з 1990 і 2000 роками. Виробництво овочів, плодів та ягід перемістилося у господарства населення, частка яких упродовж 2009–2011 років у виробництві овочів 84,2–88,1%, плодів і ягід – 73,0–84,2%. Причинами нижче рекомендованого забезпечення населення за раціональними нормами споживання овочами, плодами та ягодами є значні втрати при зберіганні та їхнє використання за іншими напрямками, а плодів та ягід – ще й недостатнє їх виробництво. Для забезпечення рекомендованих норм споживання овочів і фруктів як складової Продовольчої безпеки країни необхідно не тільки збільшувати обсяги виробництва, а й відстежувати шляхи їхнього використання, розширювати зберігання у свіжому вигляді та переробку на консервовані продукти. Табл.: 3. Бібліогр.: 23.

Ключові слова: споживання, плоди, овочі, урожай, зберігання, використання.

УДК 338.439.02:634.1:635

Продовольственная безопасность и значение плодоовощеводства в ее обеспечении / Рудая Н.С. // Экономика АПК. – 2014. – № 5. – С. 105.

Рассмотрены тенденции производства овощей, плодов и ягод в Украине за последние годы. Отмечается рост урожайности в 1,2–2,2 раза по сравнению с 1990 и 2000 годами. Производство овощей, плодов и ягод переместилось в хозяйства населения, доля которых в течение 2009–2011 годов в производстве овощей составляла 84,2–88,1%, плодов и ягод – 73,0–84,2%. Причинами ниже рекомендованного обеспечения населения в соответствии с рациональными нормами потребления овощами, плодами и ягодами являются значительные потери при их хранении, а также использование по другим направлениям, а плодов и ягод – еще и недостаточное их производство. Для обеспечения норм потребления овощей и фруктов как составляющих продовольственной безопасности страны необходимо не только увеличивать объемы производства, а также отслеживать пути их использования, расширять хранение в свежем виде и переработку на консервированные продукты. Табл.: 3. Библиогр.: 23.

Ключевые слова: потребление, плоды, овощи, производство, хранение, использование.

UDS 338.439.02:634.1:635

Food security and the role of fruit and vegetable growing for its assurance / Ruda N.S.
// Ekonomika APK. – 2014. – № 5. – P. 105.

The trends of fruit, vegetable and berry production in Ukraine in the last years are analyzed in the article. The increase in productivity by 1.2–2.2 times compared to 1990 and 2000 has been registered. Fruit, vegetable and berry production has moved to private households, which accounted for 84.2–88.1 % in vegetable production and 73–84.2 % in fruit and berry production in 2009–2011. The reasons for recommended fruit, vegetable and berry provision by rational consumption standards are significant storage losses and underproduction of fruit and berries. To assure recommended rates of fruit and vegetable consumption as a component of the national Food Security it is necessary not only to increase their production but also to monitor their usage, increase their fresh storage and processing into preserved food. Tabl.: 3. Refs.: 23.

Key words: consumption, fruit, vegetables, yield, storage, usage.

УДК 351.82:338.439.6

Принципи формування продовольчої безпеки України / Береговий К.В. // Економіка АПК. – 2014. – № 5. – С. 109.

Досліджено основні шляхи формування державою продовольчої безпеки України. Доведено, що основою її формування є створення економічного механізму, який стимулював би розвиток агропродовольчої сфери, оскільки вона може стати базовою передумовою для ширшого розвитку всієї економіки та формування вищого рівня продовольчої безпеки.

В основі формування продовольчої безпеки держави, на нашу думку, повинно бути випереджаюче зростання вкладень у людину порівняно з матеріальною базою виробництва.

Запропоновано основні соціальні індикатори, що дадуть можливість адекватно реагувати на небезпечні соціальні явища, також розроблено схему шляхів формування й реалізації державної політики продовольчої безпеки. Рис.: 1. Бібліогр.: 12.

Ключові слова: держава, продовольча безпека, харчування, раціон, населення, ефективність, ціна, доступність.

УДК 351.82:338.439.6

Принципы формирования продовольственной безопасности Украины / Береговой К.В. // Экономика АПК. – 2014. – № 5. – С. 109.

Исследованы основные пути формирования государством продовольственной безопасности Украины. Доказано, что основой ее формирования является создание экономического механизма, который стимулировал бы развитие агропродовольственной сферы, поскольку она может стать базовой предпосылкой для более широкого развития всей экономики и формирования высокого уровня продовольственной безопасности.

В основе формирования продовольственной безопасности государства, по нашему мнению, должен быть опережающий рост вложений в человека по сравнению с материальной базой производства.

Предложены основные социальные индикаторы, которые дадут возможность адекватно реагировать на опасные социальные явления, также разработана схема путей формирования и реализации государственной политики продовольственной безопасности. Илл.: 1. Библиогр.: 12.

Ключевые слова: государство, продовольственная безопасность, питание, рацион, население, эффективность, цена, доступность.

UDS 351.82:338.439.6

Principles of formation of food security of Ukraine / Berehovyi K.V. // Ekonomika APK. – 2014. – № 5. – P. 109.

This paper studies the main ways of formation and provision of state food security of Ukraine. It is substantiated that the foundation of food security formation is creation of an economic mechanism that would stimulate the development of the agrarian food sector, since the Agricultural Sector may become a precondition for wider development of the economy and the formation of a higher level of food security.

The basis of the formation of food security, in our opinion, should be growth of investments into human resources, not in material base of production.

The paper outlines main social indicators that will ensure adequate reaction to dangerous social phenomena; the scheme of formation and implementation of public policy for food security is worked out. Figs.: 1. Refs.: 12.

Key words: state, food security, nutrition, diet, population, efficiency, price, availability.

УДК 368.01.003.2

Визначення сутності страхування як фінансово-економічної категорії / Пшеничнюк Т.В. // Економіка АПК. – 2014. – № 5. – С. 113.

Страховання, маючи багатовікову історію, в період переходу до ринкової економіки стає одним із важливих напрямів підприємницької діяльності та виступає як окрема галузь економіки держави. Серед науковців продовжуються дискусії стосовно місця страхування в економіці країни.

Страхування є стратегічним сектором економіки, яка в ринкових умовах переростає у фінансову, коли вартість стає капіталом і здатна до накопичення та самозростання. Воно є тим фундаментом економічної безпеки держави, що не лише входить у ринкову інфраструктуру, а й пронизує її у всіх ланках і сферах економічної системи. Страхування сприяє розв'язанню проблем не тільки кожної особи чи підприємця окремо, а й проблем у фінансовому та економічному розвитку держави в цілому.

Тому узагальнюючи погляди вчених, можна стверджувати, що сутність страхування є постійною, а саме: відшкодування збитків, які є наслідком якихось непередбачених, випадкових або невідворотних подій, а зміст може змінюватися відповідно до конкретних умов розвитку суспільства.

Ключові слова: страхування, страховики, страхувальники, фінанси, страхові фонди, фінансові послуги, економічні відносини, фінансові установи.

УДК 368.01.003.2

Определение сущности страхования как финансово-экономической категории / Пшеничнюк Т.В. // Экономика АПК. – 2014. – № 5. – С. 113.

Страхование, имея многовековую историю, в период перехода к рыночной экономике становится одним из важных направлений предпринимательской деятельности и выступает как отдельная отрасль экономики государства. Среди ученых продолжаются дискуссии относительно места страхования в экономике государства.

Страхование является стратегическим сектором экономики, что в рыночных условиях перерастает в финансовую, когда стоимость становится капиталом и способна к накоплению и самовозрастанию. Страхование является тем фундаментом экономической безопасности государства, что не только входит в рыночную инфраструктуру, но и пронизывает ее во всех звеньях и сферах экономической системы. Страхование способствует решению проблем не только каждого человека или предпринимателя отдельно, но и проблем в финансовом и экономическом развитии государства в целом.

Поэтому, обобщая взгляды ученых, можно утверждать, что сущность страхования является постоянной, а именно: возмещение убытков, которые являются следствием каких-то непредвиденных, случайных или неотвратимых событий, а содержание может изменяться в соответствии с конкретными условиями развития общества. Библиогр.: 27.

Ключевые слова: страхование, страховщики, страхователи, финансы, страховые фонды, финансовые услуги, экономические отношения, финансовые учреждения.

UDS 368.01.003.2

Determination of the nature of insurance as financial economic category / Pshenychniuk T.V. // Ekonomika APK. – 2014. – № 5. – P. 113.

Insurance with its long history during the period of transition to the market economy becomes one of the important fields of entrepreneurship and acts as a separate branch of the national economy. Scholars continue their debates as to the place of insurance in the economy.

Insurance is a strategic sector of the state economy, which changes into financial economy under market conditions when the cost becomes the capital and is able to accumulate and make self-expansion. Insurance is the basis of economic security of the state, which is not only involved into the market infrastructure, but it permeates all the levels and sectors of its economic system. Insurance helps to solve the problems not only each individual or entrepreneur separately but also solves the problems in the financial and economic development of the state as a whole.

Therefore, summarizing the views of scientists, this study makes it possible to confirm that the nature of insurance is permanent that is losses reimbursement arising from any unforeseen, accidental or unavoidable disasters and its content may change according to the specific conditions of society development. Refs.: 27.

Key words: insurance, insurers, insured, finance, insurance funds, financial services, economic relations, financial institutions.

УДК 338.516.49 : 631.95

Особливості ціноутворення в органічному виробництві / Чудовська В.А.
// Економіка АПК. – 2014. – № 5. – С. 118.

Досліджено процес ціноутворення на органічну сільськогосподарську продукцію шляхом здійснення кореляційно-регресійного аналізу залежності ціни такої продукції від елементів понесених витрат при її виробництві, що дасть змогу виробникам у подальшому коригувати собівартість органічної продукції, сприяючи тим самим максимізації прибутку та нарощенню обсягів виробництва. Запропоновано методика проведення економічної оцінки ефективності виробництва органічної продукції на основі порівняння з економічною оцінкою ефективності традиційного виду господарювання, що дає можливість максимізувати прибуток й оцінити ефективність органічного виробництва не лише за умови оптимізації витрат, а також за умови врахування інших факторів, зокрема – обсягів виробництва, одержаного прибутку тощо. Застосування зазначеної методики сприятиме раціоналізації виробництва та відповідно – зростанню обсягів виробництва органічної продукції, в результаті чого відбуватиметься зменшення витрат, що, звичайно, зумовить зниження цін на зазначену продукцію. Табл.: 2. Рис.: 9. Бібліогр.: 11.

Ключові слова: ціноутворення, органічне виробництво, традиційне виробництво, витрати, собівартість.

УДК 338.516.49 : 631.95

Особенности ценообразования в органическом производстве / Чудовская В.А. // Экономика АПК. – 2014. – № 5. – С. 118.

Исследован процесс ценообразования на органическую сельскохозяйственную продукцию путем осуществления корреляционно-регрессионного анализа зависимости цены такой продукции от элементов понесенных расходов при ее производстве, что дает возможность производителям в дальнейшем корректировать себестоимость органической продукции, способствуя тем самым максимизации прибыли и наращиванию объемов производства. Предложена методика экономической оценки эффективности производства органической продукции на основе сравнения с экономической оценкой эффективности традиционного вида хозяйствования. Это дает возможность максимизировать прибыль и оценить эффективность органического производства не только при условии оптимизации расходов, но и при условии учета других факторов, в частности – объемов производства, полученной прибыли и т. д. Применение указанной методики способствует рационализации производства и соответственно – росту объемов производства органической продукции. В результате увеличения объемов будет происходить уменьшение расходов, что, конечно, вызовет снижение цен на указанную продукцию. Табл.: 2. Илл.: 9. Библиогр.: 11.

Ключевые слова: ценообразование, органическое производство, традиционное производство, затраты, себестоимость.

UDS 338.516.49 : 631.95

Peculiarities of pricing in organic production / Chudovska V.A. // Ekonomika APK. – 2014. – № 5. – P. 118.

This paper studies the process of pricing on organic agricultural products, it provides the correlation and regression analysis of the product price dependence on the elements of expenses incurred during the process of production. This analysis can enable the producers of organic products to maximize income and to increase production output volumes. The article suggests methodology of economic assessment of the organic production efficiency on the basis of comparison of it to the economic evaluation of the effectiveness of traditional management forms. This makes it possible to maximize profits and assess the effectiveness of organic production not only in terms of cost optimization, but also by consideration of other factors, including - production volumes, earned income etc. Application of this technique will help to facilitate the rationalization of production and accordingly increase volumes of organic production. Reduction of costs will take place due to increased production volumes, causing lower prices for these products. Tabl.: 2. Figs.: 9. Refs.: 11.

Key words: pricing, organic farming, traditional farming, costs, cost price.

UDS 330.341

The formation of the organizational and economic mechanism of technological security of agrarian sector / Krachok L.I. // *Ekonomika APK.* – 2014. – № 5. – P. 126.

Various theoretical approaches to the interpretation of the essence of organizational and economic mechanism are analyzed in the article. The necessity of the formation of the mechanism of technological security is grounded. The author's interpretation of the term "organizational-economic mechanism of technological security of the agrarian sector" is presented. To ensure technological security in agricultural production, a gradual process of the formation of organizational and economic mechanism is formed. The key tasks and responsibilities of subjects and entities of this mechanism are determined at all stages of its implementation. Simulation modeling of the results of the implementation of organizational and economic measures of strengthening technological security is conducted. The probability of obtaining a positive economic effect due to updating technical and technological support and innovative development of the agricultural sector is defined by Monte Carlo method. Tabl.: 1. Figs.: 3. Refs.: 10.

Key words: organizational and economic mechanism, technological security, agriculture, simulation, Monte Carlo method, efficiency of technological modernization.

УДК 330.341

Формування організаційно-економічного механізму технологічної безпеки аграрної галузі / Крачок Л.І. // *Економіка АПК.* – 2014. – № 5. – С. 126.

Проаналізовано різні теоретичні підходи до трактування суті організаційно-економічного механізму. Обґрунтовано необхідність формування механізму технологічної безпеки. Подано авторську інтерпретацію поняття «організаційно-економічний механізм технологічної безпеки аграрної галузі». Розроблено поетапний процес формування організаційно-економічного механізму забезпечення технологічної безпеки в сільському господарстві. Визначено ключові завдання й обов'язки суб'єктів цього механізму на всіх етапах його впровадження. Проведено імітаційне моделювання результатів реалізації організаційно-економічних заходів зміцнення технологічної безпеки. Методом Монте-Карло визначено ймовірність одержання позитивного економічного ефекту від оновлення техніко-технологічного забезпечення та інноваційного розвитку аграрної галузі. Табл.: 1. Рис.: 3. Бібліогр.: 10.

Ключові слова: організаційно-економічний механізм, технологічна безпека, аграрна галузь, імітаційне моделювання, метод Монте-Карло, ефективність технологічної модернізації.

УДК 330.341

Формирование организационно-экономического механизма технологической безопасности аграрной отрасли / Крачок Л.И. // *Экономика АПК.* – 2014. – № 5. – С. 126.

Проанализированы различные теоретические подходы к трактовке сущности организационно-экономического механизма. Обоснована необходимость формирования механизма технологической безопасности. Представлена авторская интерпретация понятия «организационно-экономический механизм технологической безопасности аграрной отрасли». Разработан поэтапный процесс формирования организационно-экономического механизма обеспечения технологической безопасности в сельском хозяйстве. Определены ключевые задачи и обязанности субъектов этого механизма на всех этапах его внедрения. Проведено имитационное моделирование результатов реализации организационно-экономических мер укрепления технологической безопасности. Методом Монте-Карло определена вероятность получения положительного экономического эффекта от обновления технико-технологического обеспечения и инновационного развития аграрной отрасли. Табл.: 1. Илл.: 3. Библиогр.: 10.

Ключевые слова: организационно-экономический механизм, технологическая безопасность, аграрная отрасль, имитационное моделирование, метод Монте-Карло, эффективность технологической модернизации.

УДК 338.439.52: 631.147

Ринок органічної продукції та його інфраструктура: сучасний стан і перспективи розвитку / Гаваза Є.В. // Економіка АПК. –2014. – № 5. – С. 131.

Проаналізовано сучасний стан ринку органічної продукції, зокрема рівня її доступності для кінцевого споживача з позицій наявності та близькості місця продажу, пропонованого асортименту та ціни. Розглянуто збутову інфраструктуру ринку органічної продукції, зокрема: спеціалізовані магазини, супермаркети та інтернет-магазини. Здійснено порівняння закупівельних і роздрібних цін на органічну та традиційну продукцію, в результаті чого виявлено значне перевищення ціни органічної продукції над ціною традиційної в роздрібних торговельних точках. Обґрунтовано напрями розвитку ринку органічної продукції та його інфраструктури за допомогою реалізації продукції через кооперативи та, зокрема, за допомогою мережі автолавок, що дасть можливість налагодити ефективний збут, виключити зайвих посередників і спекулятивні цінові надбавки. Табл.: 3. Рис.: 1. Бібліогр. 10.

Ключові слова: органічна продукція, ринок органічної продукції, доступність, асортимент, ціна, ринкова інфраструктура.

УДК 338.439.52: 631.147

Рынок органической продукции и его инфраструктура: современное состояние и перспективы развития / Гаваза Е.В. // Экономика АПК. –2014. – № 5. – С. 131.

Проанализировано современное состояние рынка органической продукции, в частности уровня ее доступности для конечного потребителя с позиций наличия и приближенности места продажи, предлагаемого ассортимента и цены. Рассмотрена сбытовая инфраструктура рынка органической продукции, в частности: магазины, супермаркеты и интернет-магазины. Проведено сравнение закупочных и розничных цен на органическую и традиционную продукцию, в результате чего выявлено значительное превышение цены органической продукции над ценой традиционной в розничных торговых точках. Обоснованы направления развития рынка органической продукции и его инфраструктуры посредством реализации продукции через кооперативы и, в частности, с помощью сети автолавок, что позволит наладить эффективный сбыт, исключить лишних посредников и спекулятивные ценовые надбавки. Табл.: 3. Илл.: 1. Библиогр. 10.

Ключевые слова: органическая продукция, рынок органической продукции, доступность, ассортимент, цена, рыночная инфраструктура.

UDS 338.439.52: 631.147

Organic market and its infrastructure: current situation and prospects of development / Gavaza E.V. // Ekonomika APK. – 2014. – № 5. – P. 131.

The current state of the market for organic products is analyzed, particularly its level of accessibility for the end user from the standpoint of availability and proximity of the place of sale, the proposed range and price. Sales infrastructure of organic market, including: specialty stores, supermarkets and online retailers is considered. Comparison of purchase and retail prices for organic and conventional products is realized, resulting in significant excess found for organic products over the price of a traditional retail outlets. The directions of development for the market of organic produce and its infrastructure are substantiated, via the sale of products through cooperatives and, in particular, the car shops, that allow effective sales, eliminate unnecessary middlemen and speculative price premiums. Tabl.: 3. Figs.: 1. Refs.: 10.

Keywords: organic produce, organic market, availability, range, price, market infrastructure.

* * *